

Katarína Bobovčáková, 17 rokov, Turzovka

MALIAR.

Pohyby štetca mu boli známejšie než hocičo iné. Poznal každý z nich a každý vedel majstrovsky ovládnuť, akoby ťahmi dýchal. Maliar, stojac pri svojom prázdnom plátne, sa usmial na milióny možností, ktoré pred ním stáli.

Je dôležité podotknúť, že nebol iba maliarom. Bol mnohým. Býval synom, bratom, bratrancom a teraz sa z neho stal otec, manžel, pán domu. Bol kráľ svojho paláca a mohol sa nechať oslovovať všetkými týmito titulmi. Napriek tomu sa mu vždy najviac páčil maliar, tá časť duše, ktorá mu dodávala silu ráno otvoriť oči a pozdraviť slnečné lúče. Preto keď zobral do rúk paletu a do tváre mu zažiarila lúka pestrých farieb, upokojil sa.

Ako do nich hľadel, na všetky svoje starosti zabudol. Plátno pred ním, štetec v rukách a ateliér naokolo mu sľubovali pokoj. Služobníctvo jeho umenie považovalo za niečo, čo mu robí radosť. Predsa, keď si Maliar vypýtal čaj, vždy v jeho hlase zaznel milý a dobrosrdečný tón. Keď bol Maliar maliarom, vo svojom ateliéri, nebol krutým pánom domu. Zatvorený medzi štyrmi širokými stenami sa zdal ako netvor v kletke, ktorý nemal kadiaľ ujsť. Ktorý nepoškriabal, nepohryzol, neštekal.

Pán domu a Maliar boli dvaja rozdielni ľudia. Jeden bol usmievavý muž a druhý nočnou morou. Z jeho nálad sa stalo nepísané pravidlo, ktorým sa všetci v dome držali.

Okrem jeho syna. Bol to syn Maliara, tým si bol celý dom istý. Usmievavý, milý, chlapec taký malý, že sa pod stolmi schovával len tak zo žartu. Šantil a kričal vtedy, keď sa Maliar stratil v ateliéri. Ticho ho pohltilo, keď sa po chodbách preháňal Pán domu. Netušil prečo. Poznal Pána domu ako svojho otca a síce k nemu nikdy nebol najmilší, puto, ktoré v chlapcovi panovalo od narodenia, odpúšťalo otcovi každú chybu. I teraz, keď pootvoril dvere do mramorovej miestnosti, sa Pána domu bál.

Maliara nepoznal.

Chlapec zastal, keď pred plátnom zazrel muža, uvoľneného a s úsmevom na tvári. „Oci?“ hlesol. Netušil, čo od postavy čakať. Krik? Rev? Nadávky a nechutné slová? Zvrátené čelo a oči plné hnevu? Maliar sa otočil, no jeho tvár zostala nehybná. Syna ignoroval. Zdalo sa, že myšlienky stále upiera na plátno pred sebou. Na to, ako s ním naloží. Čo naň namaľuje. Plátno bolo stredom jedného z jeho vesmírov. Bola to droga, alkohol, ktorým sa neustále opíjal.

„Chlapče môj.“

Jeho hlas neznel nijako ľudsky. Bol pohltенý vlastným svetom. Synovi sa zdalo, že jeho otec v tomto stave nebol ničím. Nebol krutý, nebol usmievavý, bol...mdlý. Bez života. Jediné, čo ho mohlo prijať k pohybu, boli ťahy štetcom.

„Čo to robíš? Znova maľuješ? Mama ťa zháňa.“

„Áno, moja žena,“ usmial sa, akoby spomínal na niečo, čo zostalo v dávnej minulosti. Na zahodený život, na slasť, ktorá sa mu už nikdy nerozleje jazykom. Na spomienky, ktoré dávno zapil pestrými olejovými farbami. Alkoholom.

„Potrebuje nové šperky? Nové šatstvo? Peňazí je veľa, nech si berie, holubica moja. Moja najdrahšia pani,“ usmial sa do prázdna.

Chlapec pokrútil hlavou. V slnečnom ateliéri mu narástol tieň. Zdalo sa, že oproti otcovi je vyšší, dospelejší, starší. Jeho tvár bola plná emócií, plná strachu a znechutenia.

Otca mával rád z povinnosti.

O maliarovi si myslel, že je svetlou stránkou mnohotvárneho muža. Ako sa len mýlil. Detský úsmev mu zamrzol na tvári. Poškriabal sa na ramene, zamračil sa.

„Potrebuje peniaze na lieky. Je chorá. Nepočúval si ju. Nikdy si ju nepočúval. Všetko si utratil na svoje...farby,“ otočil sa smerom k fľašiam špinavej vody, ktorá páchla alkoholom a olejom. Na špinavé štetce a na dotrhané plátna, z ktorých iba pár bolo dočmáraných.

Maliar neexistoval. Maliar bol iba ďalšou ilúziou jeho otca. Akoby v ten moment chlapec dospel, zvrátil čelo. „Na tie plátna! Na farby a na alkohol! Na tvoj pestrý svet, ktorý nie je reálny!“

Otec vstal.

Chlapec sa zmenšil. Prehnal to. Strach sa mu zmocnil v hrdle ako hrča. Cítil pot na svojich rukách, akoby on bol ten, ktorý maľuje od svitu do mrku. Jeho otec sa premení na nemilosrdného pána domu a ilúzia maliara, tá hlúpa hmla, opadne. Nastane hnev. Nastane vzbura. Nastane búrka. Och, ako sa len triasol.

„Tie farby sú to jediné, čo ma drží pri živote, chlapče. Keď raz vyrastieš a budeš dospelým, pochopíš moje konanie.“

Natiahol k nemu ruku. Smrdela olejom. Chlapec urobil krok vzad, chcel utiecť.

Maliar nebol jeho otcom. Pán domu nebol jeho otcom. Táto obluda, stvorená zo závislosti a farebných šmúh, nebol jeho otec.

„Nepochopím. A nebudem chcieť pochopiť. Pretože ty si nás potopil. Akoby sme boli iba špinavé štetce. Použiješ nás, utopíš a znova namočíš do problémov.“

Jeho tieň iba narastal. A možno, ak by Maliar nebol zaslepený toľkými farbami, zistil by, že jeho syn predsa len vyrástol. A že nech sa už stane hocičo, keď odprace celý ateliér, vyčistí zájdené miesta a vyhodí plátna, čistota mu syna nevráti. Bude navždy smrdieť olejom a alkoholom, svojimi hriešnymi činmi a previneniami.

Schytil ho za plece, ale on sa mu vytrhol.

„Top sa vo svojej extáze sám. Nespoznávam ťa. Nie si ten, čo ma privítal na tomto svete.“

Schytil kľučku. Maliar bol neschopný slova a neschopný pohybu. Ťahy štetcov mu nepomáhali. Nič mu nepomohlo.

Syn sa stratil za bielymi dverami ateliéru. Nechal Maliara napospas svojim farbám. Zasnuteným. Vyblednutým. Chladným. A až keď slnečné lúče prestali dopadať na biele steny ateliéru a keď na Maliara dopadla ťarcha vlastnej temnoty, si uvedomil, akým ópium sa mu umenie stalo.

Umením sa mal stať vtákom slobodným, majstrom niečoho väčšieho než on sám, no i to premrhal.

Premrhal všetky svoje šance za pár farbených obrazov.

Za pár pulzujúcich chvíľ v opojení jedu a ilúzií.

Pohyby štetca sa mu odcudzili rovnako ako vlastný život.